

Il Mar mediterranean zuppenta in santeri da migrants

«Tut ils pajais duain surpigliar la responsabladad»

DA GUIU SOBIELA-CAANITZ

■ **La migraziun africana sün bartgas privlusas vers l'Europa va vinavant, e cun ella la mort per najada en il Mar mediterranean.** La lingia grossa en l'emprima pagina da «Le Monde» (Paris) ils 10 da fanadur tuna: «La Méditerranée, cimetière caché de migrants».

En la Tunesia dal sid

Ina correspondententa speziala a Dscherba (Tunesia) scriva: «Sin la riva da la mar datti dapli baras che curants. Glindesdi, il prim da fanadur, è ina bartga sfundrada cun 86 passagiers. Trais han ins salvà; tschels porta la mar enavos, in suenter l'auter (...). L'administratur d'in santeri da migrants sper il cunfin libic è desperà: 'Dapi onns hai sepulì quasi 400 baras. En ils proxims dis vegnan puspè tozzels. Quai è inuman; nus na pudain betg dumagnar quella situaziun' (...). Sin il sablun giascha ina fila da set baras chatta-das la damaun en la mar, cun dasper autras set vegnidas suentermezdi (...). Lura ston ins las transportar tar il medi legal en in viadi da passa duas uras. Lez punctuescha: 'Il problem è da chattar camions cun frestgera' (...). Las bartgas da salvament èn svanidas da la mar; quai vul dir ch'ins vegn a chattar dapli baras (...). Pestgaders han salvà ils trais survivents suenter passa dus dis en l'aua, pendids vi da las aissas da la bartga sfundrada; uschiglio na savess ins novas dal naufragi (...). In giuven dal Bangladesch è i da

Ina bartga surchargiada.

MAD

Dacca a Dubai [en ils Emirats Arabs Unids], lur a Bengasi [en Libia] ed en auto (...) e bartga enfin en Tunesia. El ha declerà: 'Jau na vi betg turnar en Libia. Là cumondan las gruppas armadas. Jau na vi gnanca turnar a chasa: Là hai memia blers debits. Mia unica speranza è

l'Europa' (...). La Tunesia sto anc avair quità da quels var 800 fugitivs ch'han passà il cunfin terreste libic (...). Il zercladur è la nav egiziana 'Maridive' ida vi e nà durant passa duas emnas ed ha la finala relaschà 75 passagiers. Mo 16 han acceptà da turnar en lur pajais (...). Ils 3

da fanadur (...) ha primminister Jusef Schahed postulà l'agid da la cuminanza internaziunala, punctuond: 'Tut ils pajais, betg mo la Tunesia, duain surpigliar la responsabladad dal problem da fugitivs e migrants' (p. 2). La Tunesia dumbrava mo 11 milliuns olmas.

L'Europa svanescha

«Il 2016 ha l'Italia registrà l'arriv da 180 000 migrants, il 2017 120 000, il 2018 23 000, dapi Bumaun 2019 3073 (...). Dapi schaner han ins tschiffà e manà enavos 3700 umans en Libia; nua ch'i vegnan torturads, extorcads u mess en sclavitid, tenor rapports d'ONG e da l'ONU. L'UE instruescha e finanziescha guardiacostas libics (...). I dat anc insaquantas bartgas umanitaras (...). [Il Catalan] Oscar Camps ha fundà 'Proactive Open Arms' [a Badalona sper Barcelona]» (p. 3). Lez exprima sia persvasiun en in motto spagnol: «En cada naufragio, en cada omisión da socorro, Europa se desvanece (...). En el Mediterráneo, la mayor fosa común del mundo, días tras días, Europa se desvanece»*. «Le Monde» rapporta anc d'ina «novitad: Puspè sbartgadas zuppentadas. Tenor il president communal da l'isla da Lampedusa han ins observàil zercladur 28 bartgettas cun mintgamai var diesch migrants» (p. 3). Claus-Peter Reisch, chapitani da pliras bartgas d'ONG sin il Mar mediterranean, commentescha: «Uschè ditg ch'ins na reparta betg ils fugitivs tranter ils pajais [europeics], accept'ins che la gliעד naja» («Tages-Anzeiger», 6 da fanadur, p. 43).

* «L'Europa svanescha tar mintga naufragi, mintga giada ch'ins tralasca da gidar (...). L'Europa svanescha mintga di sin il Mar mediterranean, la pli vasta fossa communabla dal mund.»